

kôru, hrubší stržeň, a odlišný habitus primárnych a sekundárnych konárikov. Knihu uzatvára fotografická príloha s indexom.

Autorskému tímu štvrtého dielu série *Nordic Lichen Flora*, ako aj tímu, ktorý pracuje na celej sérii patrí veľká vďaka za toto mimoriadne užitočné dielo.

ANNA GUTTOVÁ

Chytrý, M., Kučera, T., Kočí, M., Grulich, V. & Lustyk, P. (eds). *Katalog biotopů České republiky*. 2. vyd. Praha : Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, 2010. 444 p. ISBN 978-80-87 457-02-3.

Je to už takmer dva roky, čo kolektív autorov pod vedením viacčlenného tímu editorov pripravil nové – druhé aktualizované vydanie katalógu biotopov Českej republiky. Táto príručka, ktorá vymedzuje jednotky používané pri mapovaní biotopov vyšla po prvý krát v roku 2001 a v tom čase predstavovala prvý ucelený prehľad nielen biotopov európskeho a národného významu v rámci sústavy Natura 2000, ale tiež všetkých typov biotopov vyskytujúcich sa v susednej Českej republike.

Takmer desaťročie používania pôvodného Katalógu si „vynútilo“ jeho aktualizáciu, ktorá reflektuje nielen zmeny resp. revízie vo vegetačnom prehľade – fytoocenologickom systéme, na základe ktorého sú biotopy prevažne vymedzené, ale tiež odráža pokrok v poznaní rozšírenia jednotlivých biotopov a pod.

V najnovšom vydaní Katalógu biotopov je opísaných a definovaných 173 biotopov, z ktorých je 60 hodnotených ako typy prírodných stanovišť sústavy Natura 2000 (ekvivalent biotopov európskeho a národného významu na Slovensku). Predstavené sú biotopy a) vodných tokov a nádrží, b) mokradí a pobrežnej vegetácie, c) pramenísk a rašelinísk, d) skál, suťín a jaskýň, e) alpskeho bezlesia, f) sekundárnych trávnikov a vresovísk, g) krovín, h) lesov a i) biotopy výrazne ovplyvnené alebo vytvorené človekom. Nechýbajú prevodné tabuľky medzi jednotlivými klasifikáciami biotopov, pričom každý opis biotopu začína hlavičkou, v ktorej sú sústredené informácie vzťahujúce konkrétny biotop k jednotkám Natura 2000, CORINE, Pal. Hab., EUNIS, fytoocenologickému systému, potenciálnej vegetácii a lesníckej typológii.

Biotopy sú, ako to už v podobných prehľadoch býva zvykom, radené hierarchicky, pričom sú rozčlenené na vyššie spomínaných 9 formačných skupín. Za úvodnou hlavičkou nasleduje krátky, prehľadný a výstižný text členený do odstavcov predstavujúcich štruktúru a druhové zloženie, ekológiu, rozšírenie a ohrozenie a manažment. Každá kapitola (typ biotopu) je zakončená citáciami použitej literatúry a vymenovaním taxónov predstavujúcich druhovú kombináciu typickú pre ten ktorý biotop, podľa potreby členenú na stromy, kry, prípadne epifyty, byliny a machorasty a lišajníky. Špeciálne sú označené druhy diagnostické a dominantné. Táto stručná a prehľadná štruktúra je rovnaká ako pri prvom vydaní Katalógu biotopov.

Rozdiely oproti prvému vydaniu sa prejavili najmä v obnovení máp rozšírenia jednotlivých biotopov a následného spresnenia ich výskytov, pričom sa využili dáta z predchádzajúcich mapovaní. Spresnili sa tiež jednotlivé druhové kombinácie charakteristické pre konkrétne biotopy, ktoré sú založené na poznatkoch zo štatistického vyhodnotenia Českej národnej fytoocenologickej

databázy a z najnovších publikácií revidujúcich rastlinné spoločenstvá Českej republiky, napr. z podkladov využívaných pri publikovaní vegetačného prehľadu ČR (Chytrý, ed., 2007, 2009, 2011). Nemenej významným doplnkom oproti prvému vydaniu je doplnenie poznámok k ohrozeniu a manažmentu, spravenie vzťahu definovaných biotopov k fytoocenologickému systému aktuálne používanému v Čechách a tiež k ďalším klasifikáciám biotopov (napr. EUNIS). Dôležitou súčasťou je aktualizácia literárnych prameňov použitých pri spracovaní jednotlivých kapitol.

Druhé vydanie katalógu biotopov Českej republiky predstavuje významný krok v starostlivosti o biotopy európskeho a národného významu a zároveň je veľkou výzvou pre inštitúcie ochrany prírody na Slovensku. Je to tiež už desaťročie čo bol publikovaný katalóg biotopov Slovenska (Stanová & Valachovič, 2002) a prax, ako aj komplexné revízie vegetačných jednotiek Slovenska, priniesli nové poznatky a poukázali na slabé miesta tejto publikácie a potrebu jej aktualizácie. Verím, že príkladná spolupráca botanikov, fytoocenológov a ekológov s inštitúciami ochrany prírody v susednom Česku bude vzorom aj pre podobnú spoluprácu na Slovensku a aktualizované vydanie katalógu biotopov Slovenska, po vzore našich susedov, nedá na seba dlho čakať.

JOZEF ŠIBÍK

Literatúra

- Chytrý, M. (ed). 2007. Vegetace České republiky. 1. Travinná a keříčková vegetace. Academia, Praha. 526 p.
- Chytrý, M. (ed). 2009. Vegetace České republiky. 2. Ruderální, plevelová, skalní a suťová vegetace. Academia, Praha. 520 p.
- Chytrý, M. (ed.). 2011. Vegetace České republiky 3. Vodní a mokřadní vegetace. Academia, Praha. 827 p.
- Stanová, V. & Valachovič, M. (eds). 2002. Katalóg biotopov Slovenska. DAPHNE – Inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava. 225 p.